

ACC. N:R. M. 7993 : 1-15

Landskap: Blekinge Upptecknat av: A. B. Waldenström
 Härad: Medelstads Adress: Lund.
 Socken: Vättersby Berättat av: Smiden Ahlfelt
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1864? i Medelstads

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bålsman; Marinsoldat.	s. 1-3.
Skopsman - viltgång.	" 4-5.
Tomarnatten.	" 5-6.
Vallpojke på Vämö.	" 7.
Examensläsning.	" 8.
Majstäng.	" 9.
Åsgång	" 10
Grön folkhållare.	" 10-11.
Karl VII - skottsäker	" 12.
Kuddabag.	" 13.
Bystämman.	" 14-15.

L. u. F. 31.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 7993:7.

Landskap:

Blekinge

Upptecknat av:

O.-B. Walden

Härad:

Medelstads

Adress:

Lund

Socken:

Nättraby

Berättat av:

Åhlfelt

Uppteckningsår:

1941

Född år

c:a 1865 i Fiddleröd.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1.

Smeden Åhlfelts far var båtsman för Åhlabäck som gården hette därför fick han namnet Åhlfelt. I Gredby hette båtsmannen Greve. Här fanns likaså tre generationer båtsmän som hette Sund.

Kronan hade bestämt att det skulle finnas marinsoldater i Karlskrona. Lönen var ej bra. Om en marinsoldat skulle skaffa sig ett sällskap för livet således gifta sig så för att det inte skulle bli för svårt rent ekonomiskt efter giftermålet så fick den blivande hustrun gå med upp på Rådstugan och skriva under att hon skulle försörja barnen och stå för hushållet. Sedan kunde hon inte komma och klaga efteråt. Jag har träffat en sådan marinsoldat och det var hans hustru som talade om detta för mig. Hon hette Johanna Nylen, de kom-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 7993:2.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: A. B. Waldenstrom
 Härad: Medelstads Adress: Larum
 Socken: Nättraby Berättat av: Smeden Ahlqvist
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1865? i Fridlevstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2.

mo från kronobergs län och bodde sedan här i Nättraby.

Båtsmannen var sjöman men marinsoldaten var excerserad karl till på landet.

Det ålåg varje egendom att hålla båtsman - det utgjorde en sorts skatt. Långgårdarna uppdelas i hemman större eller mindre. Ett fullt hemman det är 8 åttingar måste hålla två båtsmän. Ett halvt hemman är fyra åttingar. Kronohemman är en trettiotvåondel. I Larum hade de ett sådant 1/32 dels-hem som kunde föda ett par oxar och tre till fyra kor. På ett halvt hemman kunde de åtminstone föda 16 kor. Båtsmannen fick alltså ett litet hus med rätt att bebo det utan att betala något arrende med en liten jordbit till som kunde vara olika stor vid de olika torpen. När den ene båtsmannen dog fick de sätta in en ny.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

M. 7993:3.

Landskap:

Blekinge

Upptecknat av:

O. B. Waldenstrom

Härad:

Medelkloster

Adress:

Lund

Socken:

Näddaby

Berättat av:

Smide Ahlfelt

Uppteckningsår:

1941

Född år

1865

i

Fridlevstads

LUNDS UNIV.

FOLKMINNES-

ARKIV

3.

Det ålåg bonden att han skulle ge båtsmannen ett visst kvantu
säd i månaden. Hur mycket kommer jag ej i håg. Och så skul-
le han ha vedbrand och kobete med bondens kor utomhus och
ett visst kvantum vinterfoder. Fru Ahlfelt inflickade här
att gamle båtsman Sund på Emmahultsroten sade att de skulle
ha 40 pund halm och 30 pund hö och en skäppa säd i månaden
och en liten jordbit som var lagom stort att sätta potatis på
men var för litet att så säd på.

Kronan hade rätt att inkalla båtsmännen från tre månader till
årslång tjänstgöring.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 7993:4.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: A. B. Waldenström

Härad: Medelstads Adress: Lund

Socken: Wättersby Berättat av: Anders Åhljert

Uppteckningsår: 1911 Född år 1864 i Fidderstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
4.

Gluffson skulle vara ett andeväsen. Skogssnuvan sade de förvillade folk. Och jag tror och det är frågan om det inte fanns något sådant. När jag kom hit för en 50 år sedan var där en bonde som ville att jag skulle komma och hälsa på honom en söndag men jag visste inte vägen och då beskrev han den för mig jag skulle gå förbi ett grustag och sedan förbi ett "skättlala" o.s.v. Jag hittade också lätt dit. Sedan fick jag en gång tio år efter för mig att jag skulle gå till ett ställe brädvid hans. Jag gick på precis samma sätt då men plötsligt kom jag på ett litet nytt hus det var bara nymålat, och jag kände inte igen det men på norra sidan av vägen var folk ute vid en gård och så frågade jag dem efter var den mannen bodde. Det visste de inte och jag tyckte det var konstigt

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Bläkinge M. 7993:5
Härad: Medelstads Upptecknat av: A. O. Waldenström
Socken: Nättraby Adress: Lund
Uppteckningsår: 1941 Berättat av: Smeden Ahlfelt
Född år 1864 i Fridlevsåsa

5.

att de inte kände sin närmste granne. och frågade om inte det var Stegeeryd men det var det inte utan det var Gredby. Då hade jag gått en stor runda och hade kommit nästan tillbaka till mitt hem igen och jag kunde inte känna igen mig. När man går vilse så där kan man bota sig genom att taga av sig något plagg och vända på det. att fodret kommer ut och då har det ingen makt över en. Det tänkte jag inte på då förstås.

Näcken kunde tjusa fruntimmer och bedraga dem.

Det var Thomasmä natten som de talade om Gluffson. Hade de i inte brödet färdigt till Thomasnatten så att de kunde ge Gluffson en bit av brödet så fick de ont av det.

En snickare hade det klent med arvetet och han hittade på att börja göra dragkalkar och vi beslog dem i vår smedja.

ACC. NR. M. 7993 : 6.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: O. B. Waldensson
 Härad: Medelstads Adress: Lund
 Socken: Nättraby Berättat av: Smeden Ahlfelt
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1864 i Viñslövskad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

Lärlingen fick lov att göra det på övertid vi gjorde det ju för att hjälpa honom. Så var det Tomasnatten vi stod ute i smedjan och arbetade och då sade pojken; "I natt får vi väl passa oss." Och på natten hörde vi ett väldigt byller, det lät som skenande hästar med vagnar slängande efter och det skrämlade i tegelpannorna på taket och i knutarna på smedjan. Det är nu en femtio år sedan det hände.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7993:7

Landskap:

Blekinge

Upptecknat av:

O. B. Waldensson

Härad:

Kivikslösa

Adress:

Lund

Socken:

Västervik

Berättat av:

Smeden Ahlfeldt

Uppteckningsår:

1941

Född år 1864

i Fiddlebo

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7.

På Vemmö utanför Karlskrona som var kronans mark hyrde staden ut bete till folk i närheten och därför voro de tvugna att ha en kogubbe som vaktade dem och som samlade dem när de skulle mjölkas. Det var kogubben Aron. Där var ett 50-tal kor och lika många hästar till. Jag var därute med som vallpojke. Kogubben Aron hade en liten stuga därute som löneförmån. Eftersom jag varit ute som villpojke hade jag glömt bort en del som jag lärt mig innan och jag fick däröfr gå 1 termin i småskolan. 1875 kom det nämligen hit en småskolelärarinna som skulle undervisa barnen tills de kunde läsa. När jag gått där en termin fick jag gå i skolan. Jag äter det de ger mig och gör det ^{de} som ber mig var mitt talesätt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 7993:8.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: O. B. Waldenstrom
 Härad: Medelstads Adress: Lund
 Socken: Vätstaby Berättat av: Smedea Ahlberg
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1865? i Vidlevstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8.

Innan ungdomarna började examensläsa förhörde prästen dem i alla skolämnena och om de inte kunde tillräckligt bra satte han en "gubbe" i kanten på betyget och fick man alltför många sådana märken så skickade han dem tillbaka att gå ett slag till i skolan. Men jag gick självmant i skolan samtidigt med att jag examensläste. Jag bad skolläraren att jag skulle få gå ett år längre i skolan för att min syster skulle få sällskap. "Ja", sade han, "du kan få gå igenom räkneboken igen och ha ett läxlag för dig själv."

confirmation

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M 7993:9.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: A.-B. Waldenström
 Härad: Medelösa Adress: Lund
 Socken: Nätaby Berättat av: Anders Ahlberg
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1865 i Fridlevskad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9.

Jag har bara varit på Lövmarknaden i Karlskrona en gång.

I Ronneby brukade de ha något liknande. Där hade de I,II,III
Brunnsbalen och andra söndagen i juli var Tosiga Bonnadagen.

Majstång hade de mest på herrgårdarna och inte så mycket
i bondgårdarna -jag vet inte någon bondgård här som hade det.
Men uppe på backen på Marielund hade de majstång. Marielund
var mycket stort under Kammarherre Rappes tid. Då var där
en rättarskola.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 7993:10.Landskap: BläkingeUpptecknat av: M. B. NaldersonHärad: NärbyAdress: LundSocken: NärbyBerättat av: Amadeus AhlfeltUppteckningsår: 1941Född år 1864 i FridlevstasLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV10.

I gamla tider trodde de att de kunde uppenbara hemligheter. De som kunde göra trollkonster skulle gå årsgång . De skulle gå tre år och sista gången skulle det ställa sig så att de kunde se in genom nyckelhålet i tre kyrkor men de fingo akta sig då för gluffson och andra faror. Då skulle de ha en stav med sig som de satte mellan benen och så skulle de de sätta benen i kryss, annars kunde gluffson springa mellan benen och fläcka upp dem.

Jag har träffat en som gått två gånger men han tordes inte gå den tredje gången. Då skulle de få en viss förmåga. Det var rent ut det samma som att sälja sig till faen. De hade hans hjälpe. Då kunde de göra trollharar av stickor och något annat väsen. Jag har träffat en som kände några

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. N. 7993:11.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: O. B. Waldenstrom
 Härad: Medelstads Adress: Lund
 Socken: Nätten by Berättat av: Smidea Ahlberg
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1865 i Medelstads

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11.

pojkar som kunde det. Han såg hur de satte ihop några stickon
 och så kastade ^{de} ~~han~~ det utåt golvet och sade: "Av med dig nu."
 Och då såg det ut som en levande hare. Det var bara karlar
 som kunde göra sådant för fruntimmerna gingo ju aldrig års-
 gång.

Fruntimrena flög på kvastar till Blåkulla.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. M. 7993:12
Landskap: Blekinge Upptecknat av: A. B. Waldenström
Härad: Medelstads Adress: Lund
Socken: Nättnaby Berättat av: Anders Ahlberg
Uppteckningsår: 1941 Född år 1864 i Fidellövsta

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12.

I Karl XII:s dagar påstods det att han kunde så mycket att han kunde göra sig skottsäker och ej kunde skjutas. I anknytning därtill kan jag säga att de gamla skyttarna måste ha någonting annat förutom det nödvändiga för att skjuta så skulle de också säkert träffa. Vad de använde vet jag inte. Min far var bonddräng hos en man som köpt ett litet franskilt ställe. Där var några som ville köpa det av honom men de ville inte ge så mycket som han ville ha. De voro där ^{och} on-
da och sköt många gånger efter honom men han var skottsäker. Det påstod far min.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 7993:13.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: O. O. Walden
 Härad: Medelstads Adress: Lund.
 Socken: Nättenby Berättat av: Smeden Ahlfelt
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1865⁴; Grindlövstads

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13.

När äldste sonen skulle övertaga sina föräldrars gamla ställe byggde dessa ett undantag åt sig och så fick sonen skriva under att de skulle ha vissa förmåner såsom vissa lass ved, mjölk o.d. från gården. På så sätt kan de gamla säkerställa sig så att om sonen skulle slarva bort vad han äger och därför behöver sälja gårdens så måste den nye ägaren giva undaget samma förmåner som förut. Dessa kostnader får naturligtvis köparen räkna ifrån vid köpet.

Skriv endast på denna sida!

För hade de inte gädsgäddor
eller bägn runt sina marker
men ingen kunde få bruka
dem mer än den som "gjort"
dem. Så för kunde kreaturen
långt gå omkring och ställa till
förstört. Men då fick man syna
skadan som kreaturen gjort och
så fick ägaren betala. Samma
pengar lades i en gemensam
kassa och vid jul tiden och
nyårstiden när det var mind.
se att göra så festade de upp
pengarna hos vandra under
veten.

På de festerna fick man
som ville sjunga eller spela.
Om de inte kunde eller spela

försvarligt så fick de plikta.
Men den som kunde tjunga eller
spela bra på gillet behövde
ej betala skatt och det var
ett sätt att bli känd och få
vara med på gillen redan.
När man ville att man skulle
vara med kallade man
barn på honom. Därför bjöd
man gärna till att göra
sitt bästa som spelman.